

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Administracji Publicznej

KAP.410.002.04.2020

Anna Nowosad – Naczelniczka
Związku Harcerstwa Polskiego
Ul. Marii Konopnickiej
04 – 491 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/006 Współpraca organów administracji rządowej z organizacjami pozarządowymi

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Związek Harcerstwa Polskiego (dalej ZHP), ul. Marii Konopnickiej 6, 00-491 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Anna Nowosad, Naczelniczka Związku Harcerstwa Polskiego, od 8 grudnia 2017 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Współpraca z administracją rządową w zakresie realizacji zadań ze środków publicznych, w tym realizacja zadania publicznego w ramach Rządowego Programu Wsparcia Rozwoju Organizacji Harcerskich i Skautowych na lata 2018-2030 <i>Program ROHiS w ZHP</i>
Okres objęty kontrolą	Od 2017 r. 29 września 2020 r. oraz dla zdarzeń sprzed 2017 r., jeżeli miało to wpływ na kontrolowaną działalność.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Administracji Publicznej
Kontrolerzy	Beata Burtka, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr KAP/60/2020 z dnia 7 lipca 2020 r., Beata Czarnecka, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr KAP/61/2020 z dnia 7 lipca 2020 r.

(akta kontroli str. 1-2, 3063-3070)

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie objętego kontrolą zadania publicznego pn. <i>Program ROHiS w ZHP</i> , realizowanego na podstawie umowy zawartej z Narodowym Instytutem Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (dalej: NIW).
Uzasadnienie oceny ogólnej	Środki z otrzymanej dotacji zostały wykorzystane w terminie określonym w umowie. Kontrola wydatków w wysokości 3 787,1 tys. zł, tj. 60,1% środków wydatkowanych przez Główną Kwaterę ZHP oraz 16,8% kwoty dotacji ogółem wykazała, że zostały one przeznaczone na zadania związane z realizowanym projektem. ZHP wywiązał się z obowiązku prowadzenia wyodrębnionej dokumentacji finansowo-księgowej i ewidencji księgowej ww. projektu. Sprawozdania z realizacji zadania (częściowe oraz końcowe) zostały przedłożone terminowo. Zakładane rezultaty projektu zostały w większości osiągnięte³. Stwierdzone nieprawidłowości nie miały wpływu na realizację celów zadania. Polegały one na nieprzestrzeganiu niektórych postanowień regulaminu konkursu i umowy 1/ROHiS/2018 dotyczących zapewnienia trwałego opisywania dowodów finansowo-księgowych i trwałego oznakowania części materiałów sfinansowanych ze środków dotacji.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR	Realizacja zadania publicznego <i>Program ROHiS w ZHP</i>
Opis stanu faktycznego	1. ZHP realizował zadanie <i>Program ROHiS w ZHP</i> w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 30 grudnia 2019 r., na podstawie umowy nr 1/ROHiS/2018 o dotację w ramach Rządowego Programu Wsparcia Rozwoju Organizacji Harcerskich i Skautowych na lata 2018-2030, zawartej 18 grudnia 2018 r. z Dyrektorem NIW. Całkowity koszt tego zadania, zgodnie umową, został określony na kwotę 22 477,00 tys. zł (12 096,00 tys. zł w 2018 r. oraz 10 381,00 tys. zł w 2019 r.). (akta kontroli str. 4-41) Zgodnie z wnioskiem o udzielenie dotacji (stanowiącym załącznik do ww. umowy), środki miały zostać wykorzystane na dwa zadania: • zadanie 1. <i>Wsparcie kształcenia i działań programowych w organizacjach harcerskich</i>, w tym cztery podzadania: – 1.1 <i>Kształcenie metodyczne wychowawców</i>, m.in. kursy podharc mistrzowskie, kurs harcmistrzowski, kursy kadry kształcącej, kursy metodyków hufcowych i chorągwianych, kursy instruktorskie przygotowujące do funkcji drużynowego dla dorosłych, – 1.2 <i>Kształcenie metodyczne osób niepełnoletnich</i>, m.in. kursy przewodnikowskie, kursy drużynowych, szkolenia funkcyjne w drużynach, warsztaty z pierwszej pomocy oraz promocji i komunikacji, – 1.3 <i>Kształcenie specjalistyczne</i>, m.in. kursy kierownicze, pierwszej pomocy, warsztaty łącznościowe, warsztaty dotyczące bezpieczeństwa pracy

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Wskaźniki dot. podzadania 2.4. Budowa systemu współpracy z sektorem przedsiębiorstw zostały zrealizowane na poziomie 50%.

z dziećmi, warsztaty językowe, warsztaty dotyczące wdrożenia usług cyfrowych i cyfryzacji ZHP,

- 1.4 *Praktyki edukacyjne – projekty wychowawcze*, m.in. Rajd Odkrywców, zlot Drużyn Grunwaldzkich, Rajd Arsenał, projekty edukacyjne i przedsięwzięcia upamiętniające 100-lecie odzyskania niepodległości przez Polskę i 100-lecie ZHP.
- zadanie 2. *Wsparcie instytucjonalne organizacji harcerskich*, w tym pięć podzadań:
 - 2.1. *Organizacje harcerskie jako partner strategiczny państwa*, którego celem było zwiększenie zakresu stałej współpracy instytucji publicznych z organizacjami harcerskimi i skautowymi jako strategicznego partnera państwa w wychowaniu dzieci i młodzieży⁴,
 - 2.2 *Promocja ruchu harcerskiego*,
 - 2.3 *Rozwój potencjału organizacyjnego i infrastrukturalnego organizacji harcerskich* (w tym m.in. remont harcówek, renowacja baz harcerskich, zakup wyposażenia biurowego i wyposażenia drużyn, zakup i wdrożenie systemów informatycznych, zatrudnienie etatowych pracowników pionu organizacyjnego, prawnego, finansowego i fundrisingowego),
 - 2.4 *Budowa systemu współpracy z sektorem przedsiębiorstw* – zdiagnozowanie potrzeb organizacji harcerskich i skautowych w zakresie współpracy z sektorem przedsiębiorstw oraz opracowanie i przygotowanie do prezentacji minimum czterech projektów/programów jako propozycji dla polskich firm, które chciałyby współpracować z organizacjami harcerskimi, a także rozpoczęcie działań zmierzających do promowania wśród pracodawców kompetencji zdobytych w harcerstwie jako ważnych kompetencji zawodowych,
 - 2.5 *Konsolidacja środowisk harcerskich i skautowych* – powołanie Zespołu Projektowego oraz Rady Organizacji Harcerskich złożonych z reprezentantów organizacji harcerskich i skautowych.

Umowa zakładała osiągnięcie następujących rezultatów:

1. Zwiększenie jakości i liczby szkoleń, warsztatów i innych form kształcenia, które wzmocnią potencjał kształceniowy działań i umożliwią wieloletnie planowanie pracy wychowawczej i kształceniowej.
2. Zwiększenie potencjału organizacyjnego, instytucjonalnego, finansowego, zaplecza lokalowego jednostek ZHP, które zapewnią obsługę działań programowych ZHP.
3. Opracowanie i wdrożenie pierwszych elementów programowych, które będą promowały harcerstwo w Polsce i wdrożą programy współpracy z partnerami spoza harcerstwa.

W celu zmierzenia rezultatów projektu, we wniosku zdefiniowanych zostało 19 wskaźników rezultatu (zbieżnych z ROHiS). Szczegółowy opis osiągniętych wskaźników w punkcie 5 wystąpienia.

(akta kontroli str. 14-36)

⁴ Podzadanie obejmowało m.in. opracowanie listy priorytetów dla rozwoju ruchu harcerskiego i skautowego instytucji państwowych, nawiązanie współpracy z Parlamentarnym Zespołem ds. Harcerstwa w Polsce i poza granicami kraju oraz Parlamentarnym Zespołem Przyjaciół Harcerstwa, wypracowanie ram zakresu strategii współpracy organizacji harcerskich i skautowych z władzami państwowymi, systemowa współpraca i cykliczne spotkania z wybranymi resortami, uczestnictwo w konsultowaniu aktów prawnych, których regulacje dotyczą działalności harcerskiej i skautowej.

2. Zgodnie z założeniami projektu, większość zadań była realizowana w strukturze rozproszonej, tj. przez Główną Kwaterę ZHP (dalej GK ZHP) i 17 chorągwi regionalnych ZHP⁵. Chorągwie otrzymały środki na realizację zadań na podstawie umów zawartych z GK ZHP (w umowach określono docelowe wartości wskaźników rezultatu). W ramach środków z dotacji GK ZHP dysponowała kwotą 5 639,8 tys. zł, a 17 chorągwi kwotą ogółem 16 837,2 tys. zł.

Kontrolą NIK objęto umowy zawarte przez GK z trzema chorągwiami, które otrzymały najwięcej środków na realizację zadania, tj.:

- Chorągiew Wielkopolska – 1 791,3 tys. zł,
- Chorągiew Śląska – 1 810,9 tys. zł,
- Chorągiew Stołeczna – 1 716,4 tys. zł.

Ww. chorągwie przesyłały sprawozdania częściowe i końcowe w terminie wskazanym przez GK ZHP. Według sprawozdań chorągwie te zrealizowały zadania zgodnie z umowami osiągając wszystkie zaplanowane wskaźniki rezultatu. Środki dotacji zostały wykorzystane m.in. na realizację:

- 117 kursów (kursy kadry kształcącej, kursy podharc mistrzowskie, warsztaty instruktorskie), w których wzięło udział 1 959 uczestników – zadanie 1.1.,
- 1 479 planów pracy, w ramach których zdobyto 10 044 stopni rozwoju (kursy przewodnikowskie, szkolenia funkcyjnych w drużynach (zastępowi i przyboczni), kursy drużynowych) – zadanie 1.2.,
- 143 kursów specjalistycznych w ramach zadania 1.3., w których wzięło udział 2 810 uczestników (kursy pierwszej pomocy, szkolenie wysokościowe, kurs dla radiooperatorów, kursy kierowników placówek wypoczynku, warsztaty z grafiki komputerowej),
- 3 908 projektów edukacyjnych (biwaki, obozy), w których wzięło udział 116 835 uczestników – zadanie 1.4.,
- remontów pomieszczeń w chorągwiach i bazach obozowych, zakupu sprzętu komputerowego i biurowego oraz wyposażenia harcówek i baz obozowych – zadanie 2.

(akta kontroli str. 2413-2649, 3071-3072, CD1)

3. Główna Kwatera ZHP była jedynym właścicielem rachunku bankowego, na który przekazano środki dotacji z NIW w dwóch terminach, tj. 21 grudnia 2018 r. – 12 096,0 tys. zł i 4 kwietnia 2019 r. – 10 381,0 tys. zł. Zgodnie z § 3 ust. 4 umowy dotacji ZHP poinformował NIW o zmianie numeru rachunku bankowego⁶. ZHP prowadził wyodrębnioną dokumentację finansowo-księgową oraz ewidencję księgową zadań objętych kontrolą, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁷ oraz § 4 umowy zawartej z NIW. Dane wynikające z ewidencji księgowej (w zakresie wydatków dokonanych bezpośrednio przez GK, jak i środków przekazanych do chorągwi) zostały wykazane prawidłowo w sprawozdaniach składanych do NIW. Nie dokonywano przesunięcia środków pomiędzy zadaniami 1 i 2.

(akta kontroli str. 4-13, 39-1342)

⁵ W województwie mazowieckim funkcjonują dwie Chorągwie: Mazowiecka oraz Stołeczna.

⁶ Aneks do umowy nr 1/ROHiS/2018 z 25 października 2019 r.

⁷ Dz. U. z 2019 r. poz. 351, ze zm.

Kontrolą, w ramach zadania *Program ROHiS w ZHP*, objęto 88 dowodów księgowych o łącznej wartości 3 387,1 tys. zł, tj. 60,1% środków wydatkowanych przez GK ZHP i 16,8% ogółu wydatkowanych środków dotacji⁸. Kontrola wykazała, że wydatki ponoszone były w terminie określonym w umowie oraz zgodnie z harmonogramem. Środki z dotacji objęte badaniem zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, m.in. na zakup sprzętu komputerowego i biurowego, wyposażenie biur, wyposażenie studia TV ZHP, opłacenie rocznych składek członkowskich w organizacjach skautowych, zakup defibrylatorów, apteczek, zestawów ratowniczych, wpłatę wpisowego oraz przelot członków polskiej reprezentacji na Światowe Jamboree Skautowe w USA w 2019 r. Kontrola wykazała, że 34 faktury z 2018 r. oraz wszystkie faktury objęte kontrolą z 2019 r. (29 faktur) nie zostały opisane zgodnie z wymogami umowy i regulaminu, tj. w sposób trwały na odwrocie dowodu księgowego (szerzej w sekcji stwierdzone nieprawidłowości).

(akta kontroli str. 1343-2412, 3007-3053)

W ramach badanych wydatków stwierdzono, że w dniach 27-28 grudnia 2018 r. ZHP dokonał m.in. zakupu sprzętu komputerowego (w tym zakup 58 laptopów). W dokumentacji ZHP brak było dokumentu potwierdzającego datę odbioru zakupionego w 2018 r. sprzętu. Ustalono, że osiem laptopów⁹ zostało przekazanych pracownikom po upływie od pięciu do 16 miesięcy od daty zakupu. W oświadczeniach podpisanych przez pracowników, o przejęciu pełnej odpowiedzialności materialnej za wypożyczony sprzęt, zapisano że przekazany sprzęt jest fabrycznie nowy.

Naczelniczka ZHP wyjaśniła w tej sprawie, że *po skonfigurowaniu i zainstalowaniu oprogramowania ww. laptopy znajdowały się w bieżącej dyspozycji Biura Głównej Kwatery ZHP i były użytkowane krótkoterminowo przez wolontariuszy i praktykantów realizujących swoje zadania w siedzibie ZHP przy ul. M. Konopnickiej 6 w Warszawie. Laptopy te sukcesywnie (w okresie maj-wrzesień 2019 r. oraz marzec-kwiecień 2020 r.) przekazywane były do wyłącznego użytku indywidualnego określonych pracowników i wolontariuszy, co potwierdzają przytoczone oświadczenia o przejęciu pełnej odpowiedzialności za powierzony sprzęt. /.../ Ponadto, Naczelniczka ZHP wyjaśniła, że zapis o tym, że sprzęt o numerach ewidencyjnych GKZHP/ROHiS/GR7/027, GKZHP/ROHiS/GR7/043, GKZHP/ROHiS/GR7/049, GKZHP/ROHiS/GR7/046, GKZHP/ROHiS/GR7/021, GKZHP/ROHiS/GR7/022, GKZHP/ROHiS/GR7/023 i GKZHP/ROHiS/GR7/024 jest sprzętem fabrycznie nowym, który widnieje na oświadczeniach o przejęciu pełnej odpowiedzialności materialnej za wypożyczony sprzęt podpisanych przez pracowników i współpracowników GK ZHP, jest oczywistą omyłką pisarską i wynika z posłużenia się przygotowanym formularzem oświadczenia.*

(akta kontroli str. 2117-2119, 2133-2138, 2185-2187, 2800-2830, 3080-3082)

W ramach badanej próby¹⁰ stwierdzono, że zakupiony sprzęt komputerowy, biurowy, defibrylator, apteczka i zestaw ratowniczy zostały prawidłowo oznakowane, tj. zawierały informację, że zakup został sfinansowany ze środków Rządowego Programu Wsparcia Organizacji Harcerskich i Skautowych na lata 2018-2030 i Narodowego Instytutu Wolności oraz zawierały logotypy ROHiS i NIW. Stwierdzono

⁸ Próbę stanowiły wydatki powyżej 10,0 tys. zł.

⁹ O numerach ewidencyjnych GKZHP/ROHiS/GR7/027, GKZHP/ROHiS/GR7/043, GKZHP/ROHiS/GR7/049, GKZHP/ROHiS/GR7/046, GKZHP/ROHiS/GR7/021, GKZHP/ROHiS/GR7/022, GKZHP/ROHiS/GR7/023, GKZHP/ROHiS/GR7/024.

¹⁰ Kontrolą w zakresie oznakowania sprzętu objęto 115 sztuk sprzętu.

jednak, że część zakupionych materiałów nie spełniała wymogów ich oznakowania. (szerzej w sekcji stwierdzone nieprawidłowości).

(akta kontroli str. 2814-2815)

4. Na podstawie ewidencji księgowej oraz sprawozdań z realizacji zadania stwierdzono, że dotacja została wykorzystana przez ZHP w całości w kwocie 22 477,0 tys. zł, z tego:

- na zadanie 1 wydatkowano środki w wysokości 13 357,0 tys. zł (w 2018 r. 6 011,0 tys. zł, w 2019 r. – 7 346,0 tys. zł,
- na zadanie 2 wydatkowano środki w wysokości 9 120,0 tys. zł (w 2018 r. 6 085,0 tys. zł, w 2019 r. – 3 035,0 tys. zł).

ZHP nie uzyskał przychodów w ramach realizacji zadania. Nie stwierdzono przypadków zbywania rzeczy zakupionych ze środków pochodzących z dotacji.

Sprawozdania częściowe oraz sprawozdanie końcowe zostało złożone przez ZHP do NIW w terminach określonych w umowie¹¹. Po uwzględnieniu uwag NIW, ZHP złożył korekty sprawozdań w terminach wyznaczonych przez NIW¹².

(akta kontroli str. 788-1342, CD1)

5. Z zatwierdzonego sprawozdania końcowego z realizacji zadania, zawierającego dane zarówno z GK ZHP, jak i 17 chorągwi, wynikało, że wszystkie zaplanowane zadania zostały zrealizowane. Wskaźniki rezultatu zostały osiągnięte w następujących wielkościach:

- a) podzadanie 1.1:
 - liczba szkoleń – 346, co stanowiło 196,0% wartości docelowej (176),
 - liczba uczestników – 6535, tj. 212,0% wartości docelowej (3083),
- b) podzadanie 1.2:
 - liczba planów pracy – 3851, tj. 149,9% wartości docelowej (2569),
 - liczba stopni rozwoju – 28 261, tj. 167,4% wartości docelowej (16 882),
- c) podzadanie 1.3:
 - ilość warsztatów specjalistycznych – 212, co stanowiło 192,7% wartości docelowej (110),
 - liczba uczestników warsztatów – 4268, co stanowiło 207,7% wartości docelowej (2055),
- d) podzadanie 1.4:
 - liczba projektów – 10 273, tj. 1166% wartości docelowej (881),
 - liczba uczestników projektów – 157 292, tj. 887,2% wartości docelowej (17 616),
- e) podzadanie 2.1: stworzenie strategii – osiągnięcie wskaźnika zaplanowano na 2021 r.
- f) podzadanie 2.2 (wszystkie wskaźniki osiągnięte zostały w 100%):
 - liczba spotów radiowych – 3, ,
 - liczba spotów telewizyjnych – 2,
 - liczba programów – 3,
 - kampanie w mediach społecznościowych – 2,
- g) podzadanie 2.3:
 - liczba uczestników działań – 6116 (100% wartości docelowej),

¹¹ Sprawozdania częściowe za dany rok kalendarzowy – odpowiednio do 14 stycznia 2019 i 2020 r. oraz sprawozdanie końcowe – do 30 stycznia 2020 r.

¹² Zgłoszone przez NIW uwagi do sprawozdania dotyczyły m.in. uzupełnienia opisów zadań o informacje dotyczące realizacji poszczególnych działań zgodnie ze złożonym wnioskiem.

- liczba jednostek na poziomie gminy lub powiatu – 635, co stanowiło 199,7% wartości docelowej (318),
 - liczba jednostek na poziomie województwa – 34, tj. 1133,3% wartości docelowej (3),
- h) podzadanie 2.4:
- wypracowanie programów/projektów – 2, co stanowiło 50% wartości docelowej,
 - wypracowanie rozwiązań – 1, tj. 50% wartości docelowej,
- i) podzadanie 2.5: kwartalne spotkanie organizacji harcerskich – 4 (100% wartości docelowej).

Na podstawie dokumentacji dotyczącej trzech wskaźników: zadanie 2.2 wskaźnik *Liczba spotów telewizyjnych*, zadanie 2.4 wskaźnik *Wypracowanie programów – projektów* oraz wskaźnik *Wypracowanie rozwiązań* stwierdzono, że dane dotyczące tych wskaźników wykazane w sprawozdaniu są zgodne z danymi wynikającymi z dokumentacji źródłowej.

(akta kontroli str. 30-62, 3071-3079, CD1)

W związku z nieosiągnięciem dwóch wskaźników w podzadaniu 2.4 Naczelniczka ZHP wyjaśniła m.in., że *budowa systemu współpracy z sektorem przedsiębiorstw realizowana jest wspólnie poprzez siedem organizacji harcerskich i skautowych realizujących program ROHiS. W związku z powyższym realizacja tego zadania oparta jest o współpracę i współdziałanie wszystkich siedmiu organizacji harcerskich i skautowych. /.../. Wskazała, że nie wszystkie organizacje do momentu rozpoczęcia realizacji programu czuły wagę i potrzebę budowania partnerstwa z sektorem przedsiębiorstw i co za tym idzie dużo czasu trzeba było poświęcić na wypracowanie wspólnego podejścia siedmiu organizacji do tematu, w tym uzgodnienia wspólnych założeń do współpracy z sektorem przedsiębiorstw. Naczelniczka podała też, że w wyniku tych uzgodnień określone zostały priorytetowe obszary biznesu, z firmami, z którymi chciano by nawiązać ściślejszą współpracę. takimi jak: ubezpieczenia, bankowość, telekomunikacja, przewozy pasażerskie, duże firmy prowadzące sprzedaż hurtową, artykuły sportowe i turystyczne, usługi medyczne, energia odnawialna, biodegradowalne środki czystości, wsparcie w pozyskiwaniu środków z innych źródeł. Zdaniem Naczelniczki na uzgodnienie powyżej wymienionych obszarów priorytetowych miały także wpływ spotkania z przedstawicielami organizacji skautowych działających we Francji, w Czechach oraz na Słowacji, w trakcie których omawiane były formy wspierania organizacji skautowych zarówno przez rządy i samorządy w danym kraju a także przez inne podmioty w tym podmioty z sektora przedsiębiorstw. Spotkania te odbyły się w ostatnim tygodniu lipca 2019 roku w trakcie wizyty koordynatorów międzyorganizacyjnych na Światowym Jamboree Skautowym.*

Naczelniczka wyjaśniła, że główną przyczyną osiągnięcia wskaźników w zadaniu 2.4 na poziomie 50% wskaźników zakładanych do osiągnięcia na lata 2018-2019 była konieczność wypracowania jednolitego stanowiska organizacji harcerskich i skautowych i czas, który był na to potrzebny. Wyraziła przy tym przekonanie, że osiągnięcie trwałych rezultatów realizacji programu ROHiS w tym zadaniu nie byłoby możliwe bez stanowiska wypracowanego i zaakceptowanego przez wszystkie siedem organizacji harcerskich i skautowych realizujących program ROHiS.

(akta kontroli str. 3054-3062)

6. W roku 2019 NIW przeprowadził cztery wizyty monitorujące (GK ZHP w Warszawie, w Chorągwi Gdańskiej ZHP w Gdańsku, w Chorągwi Dolnośląskiej ZHP we Wrocławiu i w Chorągwi Stołecznej ZHP w Warszawie). ZHP nie otrzymał żadnych pisemnych uwag po wizytach monitorujących.

(akta kontroli str. 1343-1368, 1544-1547)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Kontrola wykazała, że 34 faktury z 2018 r. oraz wszystkie faktury objęte kontrolą z 2019 r. (29 faktur) nie zostały opisane w sposób trwały zgodnie z umową i regulaminem, tj. na odwrocie dowodu księgowego. Stwierdzono, że opis dotyczący tych dowodów znajduje się na oddzielnej kartce dołączonej do dowodu i spiętej za pomocą zszywki. Było to niezgodne z umową z NIW, która zobowiązywała ZHP do opisywania dokumentacji finansowo-księgowej związanej z realizacją zadania, dotyczącej zarówno dotacji, jak i innych środków finansowych, zgodnie z wymogami określonymi w art. 21 ustawy o rachunkowości oraz w Regulaminie Konkursu Rządowego Wsparcia Organizacji Harcerskich i Skautowskich na lata 2018-2030 Edycja 2018. Regulamin konkursu stanowił, że dowody księgowe winny być opisane w sposób trwały na odwrocie dowodu księgowego, zgodnie z wymogami określonymi w art. 21 ustawy o rachunkowości, w szczególności powinny zawierać zapis: „Sfinansowano z dotacji ROHiS w wysokości ... w ramach realizacji zadania określonego umową nr ...”. Naczelniczka ZHP wyjaśniła m.in., że ze względu na ilość informacji, jakie osoba sporządzająca opis przygotowuje, Skarbnik i Naczelnik ZHP opracowali ustandaryzowany wzór opisu dokumentu księgowego, który jest w sposób trwały, tj. bezwzględnie zszywką, łączony z dokumentem księgowym. Wzór ułatwia przygotowanie opisów koordynatorom projektów realizowanych w ZHP, a jednocześnie stosowanie wzoru minimalizuje możliwość omyłki przez osoby, które dokonują opisów. (...) opis dokumentu księgowego dotyczy nie tylko dokumentów ujętych w projekcie ROHiS w ZHP, ale jest jednolity dla wszystkich dokumentów kosztowych w Głównej Kwaterze ZHP. (...) Każdy dokument zawiera nie tylko zapis „Sfinansowano z dotacji ROHiS w wysokości ...w ramach realizacji zadania określonego umową nr...”, ale wskazuje, której części zadania dotyczy, z jakim podmiotem została zawarta umowa oraz w jakiej części i z jakich źródeł została sfinansowana pozostała część kosztu. (...) podczas wizyt monitorujących prowadzonych przez NIW weryfikowana była również dokumentacja finansowa Związku Harcerstwa Polskiego i pracownicy NIW nie zgłaszali zastrzeżeń odnośnie formy opisywania naszych dokumentów finansowych”.

(akta kontroli str. 1343-1367, 2070-2412, 2955-2956)

Zdaniem NIK, opisu dowodu księgowego sporządzonego na oddzielnej kartce, połączonej z dowodem za pomocą zszywki, nie można uznać za opis dokonany zgodnie z wymogami umowy z NIW, która nakładała obowiązek opisu dowodu na jego odwrocie. ZHP może przyjąć zasadę dodatkowego opisu dowodu na oddzielnej kartce, jednakże nie zwalnia go to z zamieszczania informacji o sposobie finansowania wydatku, bezpośrednio na dowodzie księgowym.

2. Nie wszystkie materiały zakupione ze środków dotacji były oznakowane zgodnie z umową, tj. nie były opatrzone trwale w widocznym miejscu nadrukiem: „Działanie sfinansowane ze środków Rządowego Programu Wsparcia

Organizacji Harcerskich i Skautowych na lata 2018-2030". Na opakowaniu gry *Sprawdź się*, materiałach z konferencji (program konferencji, tablice informacyjne) zamieszczone zostało logo ROHIS oraz NIW. Natomiast na magazynie *Czuwaj*, broszurze LIDER+ Kierowanie ludźmi w praktyce oraz LEADERSHIP Tool Box zawarto logo ROHIS i NIW oraz informację, że ZHP realizuje działania sfinansowane ze środków ROHIS. Było to niezgodne z wnioskiem stanowiącym załącznik do umowy 1/ROHiS/2018 oraz Regulaminem konkursu, które określały, że wszystkie elementy wyposażenia lub środki trwale zakupione ze środków otrzymanych w ramach Programu oraz materiały wytworzone w wyniku realizacji umowy, w szczególności publikacje, ulotki, materiały informacyjne, listy obecności, formularze zgłoszeniowe itp., oprócz zawarcia w widocznym miejscu logotypu NIW oraz Programu, powinny być opatrzone trwale w widocznym miejscu nadrukiem: „Działanie sfinansowane ze środków Rządowego Programu Wsparcia Organizacji Harcerskich i Skautowych na lata 2018-2030”.

Naczelnicza ZHP wyjaśniła m.in., że zdaniem ZHP takie oznakowanie spełnia obowiązek informacyjny.

(akta kontroli str. 1726-1746, 2961-3006)

Zdaniem NIK, umowa jasno określa sposób oznakowania materiałów zakupionych ze środków dotacji. Informacja, że ZHP realizuje zadania sfinansowane ze środków ROHIS, nie jest tożsama z informacją, że konkretne działanie zostało sfinansowane ze środków Rządowego Programu Wsparcia Organizacji Harcerskich i Skautowych na lata 2018-2030.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, mając na uwadze, że realizacja ROHiS przewidziana jest do 2030 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

1. Opisywanie dokumentów dotyczących zakupu zgodnie z umową zawartą z NIW oraz regulaminem konkursu.
2. Umieszczanie informacji o sfinansowaniu zadania z ROHiS zgodnie z treścią określoną w umowie.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwagi
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wniosków.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, października 2020 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Administracji Publicznej
Dyrektor
Bogdan Skwarka

Kontrolerzy
Beata Burtka
Główny specjalista kontroli
państwowej

.....
podpis

Beata Czarnecka
Główny specjalista kontroli
państwowej

.....
podpis

.....
podpis